

Pitkäaikaissairaiden tukiverkko uhkaa haurastua

4.9.2020

Valtiovarainministeriön budjettiesityksessä sosiaali- ja terveysjärjestöiltä aiotaan ensi vuonna leikata peräti 127 miljoonaa euroa, mikä on 33 prosenttia tähän vuoteen verrattuna. Jos joka kolmas euro putoaa pois, se vaikuttaa suuresti sosiaali- ja terveysjärjestöjen tarjoamaan tukeen ja palveluihin, toteavat Allergia-, iho- ja astmaliiton, Crohn ja Colitis ry:n, Psoriasisliiton ja Reumaliiton toiminnanjohtajat kannanotossaan.

Tilastokeskuksen mukaan noin 1,9 miljoonalla työikäisellä suomalaisella on jokin pitkäaikaissairaus tai vamma. Edustamiemme järjestöjen kohderyhmää ovat ne sadattuhannet suomalaiset, jotka sairastavat psoriasisista, reuma- sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksia, tulehduksellisia suolistosairauksia sekä astmaa, atopiaa ja harvinaisia ihotauteja.

Järjestöt tuntevat sairastavien tarpeet. Niille on kertynyt sekä kokemus- että tutkimustietoa siitä, millaisesta avusta pitkäaikaissairaat hyötyvät. Mikäli ministeriön suunnitelma toteutuu esityksen mukaisesti, tarjottu vertaistuki vähenee, kun yhdistysten ja muiden toimintaryhmien täytyy karsia toimintaansa. Yhdistysten vapaaehtoistoimintaakaan ei pystytä tukemaan entiseen tapaan, koska leikkaus johtaisi vääjäämättä myös henkilöstövähennyksiin järjestöissä. Yhdistysten saamat tuet ovat jo nyt vähentyneet, kun kunnat ovat leikanneet reippaasti niiden toiminta-avustuksia. Jatkossa, ilman järjestöjen tukea, kuntien on entistä vaikeampi suoriutua lakisääteisistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävistään.

Ohjaus- ja neuvontapalveluidensa avulla järjestöt auttavat ihmisiä niissä haasteissa, joita pitkäaikaissairaus mukanaan tuo. Isompiin avuntarpeisiin järjestöt pystyvät vastaamaan tehostetusti muun muassa kurssitoiminnallaan. Kurssien vähentyessä sairastavien terveydenhoito- ja lääkekulut voivat kasvaa, kun heidän tietonsa ja taitonsa omahoidon toteuttamiseen heikentyvät. Tämä puolestaan vaikeuttaa mahdollisuuksia pitää yllä työ- ja toimintakykyä. Jotta hallituksen työllisyystavoitteet voidaan saavuttaa, on tärkeää, että myös pitkäaikaissairaat pysyvät mahdollisimman pitkään työelämässä.

Koronaepidemian aikana moni on havahtunut huomaamaan, kuinka tärkeitä toimijoita järjestöt ovat. Kun julkinen sektori on joutunut siirtämään työvoimaa koronan hoitoon, järjestöt ovat muokanneet toimintaansa ketterästi niin, että ne ovat pystyneet tarjoamaan enemmän tukea sairastaville. Ne ovat luottopakkeina olleet paikallaan ja paikanneet omalta osaltaan julkisen terveydenhuollon jättämää aukkoa.

Yhteiskunnalla ei ole varaa lyhytnäköisiin päätöksiin. Budjettiriihessä tulee taata järjestöjen rahoitus ja eduskunnan on päätettävä järjestöjen kestävästä rahoituspohjasta myös tuleville vuosille.

Sonja Bäckman, toiminnanjohtaja, Psoriasisliitto
Paula Hellemaa, toiminnanjohtaja, Allergia-, iho- ja astmaliitto
Ulla Suvanto, toiminnanjohtaja, Crohn ja Colitis ry
Anu Uhtio, toiminnanjohtaja, Reumaliitto